

Historia filozofii II

Nazwa Wydziału	Wydział Historyczny
Nazwa jednostki prowadzącej moduł	Instytut Muzykologii
Nazwa modułu kształcenia	Historia filozofii II
Kod modułu	619
Język kształcenia	polski
Efekty kształcenia dla modułu kształcenia	<p><u>Wiedza. Student ma zyskać wiedzę na temat:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • specyfiki klasycznej metafizyki, różnorodnych ujęć jej przedmiotu i jej relacji do innych dziedzin wiedzy • ogólnego i historycznego sensu sofistyki oraz zasadniczych sporów między sofistami i klasykami filozofii greckiej; • różnych znaczeń cnoty w kulturze antycznej oraz filozoficznego rozumienia cnoty jako fundamentalnej kategorii etycznej; • głównych aspektów fenomenu spotkania filozofii greckiej i chrześcijaństwa oraz typowej argumentacji na rzecz postaw konfrontacyjnych bądź koncyliacyjnych; • katartycznego i terapeutycznego pojmowania filozofii w myśli starożytnej i średniowiecznej oraz właściwego sensu ćwiczenia duchowego (ascezy) w myśli hellenistycznej i wczesnochrześcijańskiej; • trzech głównych koncepcji antropologicznych w średniowieczu (człowiek jako mikrokosmos, człowiek jako imago Dei, człowiek jako osoba) oraz paradoksów średniowiecznej filozofii człowieka (między godnością a marnością); • możliwości i ograniczeń filozoficznego dyskursu o Absolucie; • argumentów na rzecz kosmologicznego i antropologicznego determinizmu i indeterminizmu; • pojmowania kultury w patrystyce i scholastyce. <p><u>Umiejętności. Student powinien zyskać umiejętność:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnego rozumienia kluczowych pojęć, głównych tez i argumentów formułowanych i wykorzystywanych w ramach powyższej problematyki; • rozumienia historycznego i ideowego kontekstu dyskutowanej problematyki; • rozróżniania, porównywania i oceny poszczególnych stanowisk i racji za nimi przemawiających; • wpisywania starożytnych i średniowiecznych koncepcji w kontekst współczesnej nauki i kultury oraz ich konfrontowania z własną wiedzą i własnymi przekonaniem; • formułowania samodzielnych interpretacji dyskutowanych problemów oraz uzasadniania

	własnego stanowiska w spornych kwestiach. <u>Kompetencje społeczne. Student ma:</u> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębioną świadomość ograniczonego zakresu swojej wiedzy oraz posiadanych umiejętności i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	fakultatywny
Rok studiów	dowolny Studia II stopnia, stacjonarne
Semestr	
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących moduł	Jan Kielbasa
Imię i nazwisko osoby/osób egzaminującej/egzaminujących bądź udzielającej zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca dany moduł	
Sposób realizacji	Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów
Wymagania wstępne i dodatkowe	posiadanie wiedzy i umiejętności wskazanych przy opisie modułu "Historia filozofii starożytnej i średniowiecznej".
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	Konwersatorium: 30
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	3
Bilans punktów ECTS	Udział w zajęciach: 1 Praca własna studenta i przygotowanie do zaliczenia modułu: 2
Stosowane metody dydaktyczne	Metody praktyczne: - seminarium Metody problemowe: - wykład konwersatoryjny - wykład problemowy Metody dydaktyczne: Metody praktyczne - seminarium
Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez studentów	Efekty kształcenia są sprawdzane na bieżąco podczas dyskusji na zajęciach
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	regularny udział w zajęciach i aktywne uczestnictwo w dyskusjach
Treści modułu kształcenia	Konwersatorium łączone z problemowym wykładem dla studentów studiów II stopnia, bardziej zainteresowanych filozofią klasyczną i otwartych na swobodną, a zarazem merytoryczną dyskusję o fundamentalnych kwestiach światopoglądowych i

aksjologicznych. Kurs jest uzupełnieniem i rozwinięciem podstawowego wykładu z historii filozofii starożytnej i średniowiecznej (dla studentów studiów I stopnia), zorientowanym na szczegółowe kwestie, które ze względu na swą wagę i zdolność wzbudzania kontrowersji wymagają bardziej uważnego przeanalizowania, ale też sprzyjają stawianiu śmiałych hipotez interpretacyjnych i podejmowaniu dyskusji w konwencji konwersatorium. Temu służy takie spojrzenie na dzieje dawnej filozofii, które zdolne jest przybliżyć niegdysiejsze intelektualne dylematy i uczynić je żywą treścią aktualnego myślenia (przy pełnej świadomości historycznego, kulturowego dystansu). Dotyczy to w szczególności próby pokazania filozofii starożytnej i średniowiecznej jako syntezy aktywności czysto teoretycznej i pewnej praktyki życiowej, tj. filozoficznego sposobu życia.

Zagadnienia szczegółowe:

1. Geneza i pierwotny sens terminu "metafizyka". Starożytne i średniowieczne interpretacje znaczenia tego terminu. Alternatywne rozumienia przedmiotu metafizyki. Klasyczna metafizyka a jej nowożytne i współczesne krytyki i modyfikacje.
2. Kontrowersje wokół sofistyki: jej samookreślenie a negatywny wizerunek w pismach klasyków filozofii. Filozofia a retoryka. Spór o subiektywny bądź obiektywny, relatywny bądź absolutny charakter wartości i ludzkiego poznania.
3. Dzieje i znaczenie pojęcia "cnota" w kulturze antycznej i współczesnej. Cnota jako trwała dyspozycja umysłu i charakteru w filozofii starożytnej i średniowiecznej. Znaczenie i funkcja cnót kardynalnych.
4. Spotkanie filozofii greckiej z chrześcijaństwem: izolacja, konfrontacja czy symbioza? Uprzedzenia i trudności po obu stronach: polemiki antychrześcijańskie i antyfilozoficzne. Próby syntezy: od radykalnego "nie" do "tak, ale". Możliwe warianty wzajemnych relacji. Hellenizacja chrześcijaństwa czy chrystianizacja filozofii?
5. Filozofia jako ćwiczenie duchowe i terapia: od Platona do Ojców Kościoła, ze szczególnym uwzględnieniem szkół późnostarozżytnych (stoicyzm, epikureizm, cynizm, sceptycyzm).
6. Między godnościowym a marnościowym wizerunkiem człowieka. Trzy średniowieczne koncepcje człowieka: człowiek jako mikrokosmos, człowiek jako imago Dei, człowiek jako osoba.
7. Filozoficzne i religijne myślenie o Bogu. Spór o możliwość filozofii chrześcijańskiej.
8. Wolność a konieczność. Spór między różnymi postaciami determinizmu a indeterminizmem na gruncie filozofii starożytnej i średniowiecznej.
9. Średniowieczna refleksja o kulturze od wczesnej

	apologetyki do scholastyki.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p><u>Literatura:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Platon, Gorgiasz (fragmenty) 2. Platon, Państwo (fragmenty) 3. Platon, Sofista (fragmenty) 4. Arystoteles, Metafizyka (fragmenty) 5. Arystoteles, Etyka Nikomachejska (fragmenty) 6. Epikur, List do Menojkeusa 7. Seneka, Wybór pism (w:) Leon Joachimowicz, Seneka (seria: Myśli i Ludzie) 8. Marek Aureliusz, Rozmyślenia (fragmenty) 9. Plotyn, Enneady (fragmenty) 10. Boecjusz, O pocieszeniu, jakie daje filozofia (fragmenty) 11. J. Gajda, Sofiści (seria: Myśli i Ludzie) 12. P. Hadot, Filozofia jako ćwiczenie duchowe 13. P. Hadot, Czym jest filozofia starożytna? 14. W. Jaeger, Paideia, t. 1 i 2 (fragmenty) 15. W. Jaeger, Wczesne chrześcijaństwo a grecka paideia 16. D. Karłowicz, Sokrates i inni 17. W. Tatarkiewicz, O bezwzględności dobra
Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje praktyki	